



יוצאים לשביל: טיולים



איך מתכננים טיול כמו מקצוענים, מה נכנס לתרמיל המושלם, איך מפה מקופלת הצילה את נועה, ולמה הטלפון נשאר בתרמיל – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.



תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 10 הטקסט: הטלפון נשאר בתרמיל
- 12 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 13 חלק ב' – צלילה
- 15 חלק ג' – מעמקים
- 18 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 6 דף האסטרטגיות
- 7 מפת הצלילה
- 8 סימניות לגזירה
- 9 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – חט"ע. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- לאתר מידע גלוי בטקסט ובטבלה (סימון שבילים, כמות מים, סוגי מסלולים, מה נכנס לתרמיל), ולהבין כללי בטיחות: מספרים למבוגר על המסלול, לא יוצאים לבד ונשארים בשביל המסומן.
- לקרוא בין השורות: לזהות פרט מוקדם שמרמז על ההמשך ונקודת מפנה בסיפור, ולזהות טענה, נימוקים, טענת נגד והפרכה בטקסט טיעוני, כולל תפקידן של מילות קישור.
- לחבר את הטקסט לחיים: לנסח עמדה מנומקת על תכנון, ציוד ושימוש בטלפון בטיול, ולתרגל דרך להירגע ברגע מלחיץ בעזרת עש"ן ד"ק.

גרסה קצרה – 10 דקות

קוראים בקול את הפסקאות של נועה בפיצול השבילים, מהרגע שהתברר שאין קליטה ועד 'אנחנו כאן', ועונים יחד על שתי שאלות: איזה פרט מההתחלה רמז על הסוף, ומה מלמדת התגובה של נועה על אופייה. אחר כך מתרגלים דקה אחת של עש"ן ד"ק. מסיימים בשלושת כללי הזהב: מספרים למבוגר את המסלול, לא יוצאים לבד ונשארים בשביל המסומן, ומשחקים סבב מהיר של 'לתרמיל או נשאר בבית'.

שאלת פתיחה לכיתה

האם הלכתם פעם לאיבוד, בטיול, בקניון גדול או בעיר חדשה? מה הרגשתם באותו רגע, מה עשיתם, ומה עזר לכם להירגע ולמצוא את הדרך?

חוסן בשביל: גש"ר מאח"ד · עש"ן ד"ק · מעש"ה

עש"ן ד"ק הוא לב הנושא: כשהולכים לאיבוד או נבהלים בשביל, כמו נועה, עוצרים, מכווצים ומשחררים שרירים, נושמים לאט, אומרים משפט מחזק ובוחרים צעד קטן קדימה, למשל לחפש את סימון השביל. גש"ר מאח"ד מראה שלנועה היו כמה ערוצי התמודדות: שכל (קריאת מפה ומצפן), דמיון (סבא שיושב לידה ואומר 'תסתכלי טוב'), חברה (שאלה את כולם מה הם רואים) וגוף (נשימה ארוכה). מעש"ה מופיע במסלול של חט"ע, כשנוי עוזרת לאיתן הלחץ. היא אומרת לו 'אני כאן איתך' (מחויבות), שואלת מה מלחיץ אותו (שאלות), מציעה לו להיות אחראי על המפה (עידוד לפעולה), ויחד הם עוברים על מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה (הבניית רצף). הלכתם לאיבוד בשביל או נבהלתם, כמו נועה? עש"ן ד"ק: עוצרים ואומרים "עצור!", מכווצים ומשחררים אגרופים, נושמים לאט – ואז דמיון מודרך וקשב: מסתכלים סביב, מחפשים את סימון השביל, פותחים את המפה. ותמיד: מספרים למבוגר/ת על המסלול ולא מטיילים לבד.





מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות (המשך)

מערך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וחימום	שאלת החימום: 'האם הלכתם פעם לאיבוד, בטיול, בקניון או בעיר חדשה? מה עזר לכם?' מציגים את שקופית הפתיחה ואת שלושת מפלסי הצלילה: 🏊‍♂️ פני המים, 🌊 צלילה, 🧭 המעמקים. לפני הקריאה מסתכלים על הכותרת, על האיור ועל כותרות הטבלה ומנחשים מה נלמד.
10	קריאה ראשונה ותחנת עצירה	כל קבוצה קוראת את הטקסט ברמה שלה: 'המפה של נועה', 'מתכננים טיול כמו מקצוענים', 'הטלפון נשאר בתרמיל', 'התרמיל שלי' או 'יוצאים לטיול'. בתחנת העצירה עוצרים ושואלים: איזה פרט מההתחלה רמז על ההמשך? מה היה מתוכנן ומה הפתיע? מה עמדתכם עד עכשיו?
10	צוללים בשלושה מפלסים	פותרים את שאלות פני המים (מידע גלוי), עוברים לשאלות הצלילה (פרט מקדים ונקודת מפנה, קריאת הטבלה, מילות קישור, טענת נגד והפרכה) וסוגרים בשאלה אחת מהמעמקים. בודקים יחד בעזרת מפתח התשובות ומבקשים מהתלמידים להראות במדויק איפה בטקסט מצאו את התשובה.
8	עוצרים, משחררים שרירים, נושמים: תרגול עש"ן ד"ק	חוזרים לרגע שבו נועה עצרה את הוויכוח בפיצול השבילים. מתרגלים יחד את עש"ן ד"ק: ע, עצור. ש, שרירים: מכווצים אגרופים ומשחררים לאט. נ, נשימה: שאיפה איטית ונשיפה ארוכה. ד, דיבור עצמי: משפט מחזק, למשל 'אני יודע/ת לעצור ולחשוב'. ק, קדימה: בוחרים צעד קטן אחד וממשיכים, כמו לחפש את סימון השביל. אחר כך מוסיפים דמיון מודרך קצר: מדמיינים שביל רגוע ומחפשים בקשב רב את הפס האדום לבן-אדום. מסכמים את כללי הזהב: מספרים למבוגר את המסלול, לא יוצאים לבד ונשארים בשביל המסומן.
8	משחקים ומסלול בחירה	בזוגות משחקים במשחק המיון (לתרמיל או נשאר בבית), בנכון או לא נכון ובמסלול הבחירה של הרמה. אחרי כל בחירה מנמקים בקול למה היא הכי בטוחה או הכי הוגנת. קבוצת חט"ע ממיינת משפטים לפי תפקידם בטיעון: טענה, נימוק, טענת נגד ומסקנה.
4	כרטיס יציאה	כל תלמיד/ה ממלא/ת כרטיס יציאה אחד: כלל בטיחות שאזכור, הצעד הראשון שלי כשאני נבהל/ת, או פריט שנכנס לתרמיל ופריט שנשאר בבית. משימת הכתיבה הפתוחה ניתנת להמשך בבית.





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה



- לפני הקריאה, בזמן הקריאה ואחריה: לפני הקריאה מסתכלים על הכותרת, על האיור ועל כותרות הטבלה, ומנחשים. בזמן הקריאה עוצרים בתחנת העצירה ומסמנים בטקסט מילים קשות ופרטים חשובים. אחרי הקריאה חוזרים לניחוש ובודקים אם הוא התאמת. כדאי להזכיר שטעות בפני המים היא הזמנה לחזור לפסקה הרלוונטית, ולא כישלון.
- צוללים בהדרגה: בפני המים התשובה כתובה במפורש, ומבקשים להראות איפה. מתחת למים קוראים בין השורות ושואלים למה הכותב בחר כך, למשל למה המפה מופיעה כבר בפסקה הראשונה או מה עושה המילה 'לפיכך'. במעמקים אין תשובה אחת נכונה, ומעריכים נימוק ודוגמה אישית. כדאי לתת לתלמידים חזקים לנסח טענת נגד הוגנת לפני שהם מפריכים אותה.
- מרחב בטוח: חלק מהתלמידים חוו מצב שבו הלכו לאיבוד, נבהלו או נלחצו בלי טלפון. מזמינים לשתף רק מי שרוצה ורק במה שנחו לו או לה. השיעור הוא תמיכה ולמידה ולא טיפול. אם עולה מצוקה, חרדה מתמשכת או חשש לשלומם של תלמיד או תלמידה, פונים ליועצת. אפשר גם לפנות לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

הכוונה לשאלה הפתוחה – חט"ע



תשובות: 1. לשכנע שהטלפון יישאר בתרמיל כמעט כל הזמן. 2. להציג טענת נגד ולהשיב עליה בהצעת פשרה. 3. מסקנה ותוצאה. 4. ליצור תמונה חושית. 'גזירה' פירושה דבר שנכפה עלינו ואין לנו ברירה לגביו. מתווה לכתיבה הטיעונית: פתיחה עם וו מעורר עניין וטענה ברורה, למשל 'הטלפון יכול להעמיק את החוויה, אם משתמשים בו בגבולות'. נימוק 1 עם דוגמה: זיהוי צמח או ציפור מעמיק את ההיכרות עם הטבע. נימוק 2 עם דוגמה: מפה בטלפון מוסיפה ביטחון בניווט. אחר כך טענת נגד הוגנת, למשל 'אולם המסך גונב את החושים ואת השיחה', והפרכה שלה, למשל 'לפיכך מציבים גבול: שימוש קצר למטרה מוגדרת, ואחר כך הטלפון חוזר לתרמיל'. בסיום מסקנה וקריאה לפעולה. בודקים שיש לפחות שלוש מילות קישור ומשלב רשמי, ושהטקסט מבחין בין שימוש שמשרת את החוויה לבין שימוש שגונב אותה. מי שבחר/ת לכתוב נגד אחד הנימוקים צריך/ה לנסח קודם את עמדת הכותב בהגינות, ואז להביא נימוק נגדי מבוסס בלי להקטין את הצד השני.

מפתח תשובות למורה – חט"ע. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	א. לשכנע שבטיולים הטלפון צריך להישאר בתרמיל כמעט כל הזמן
2	ב. להציג טענת נגד ולהשיב עליה בהצעת פשרה
3	1. נכון 2. לא נכון 3. נכון 4. לא נכון
5	„הפשרה שלי היא שעת צילום מוסכמת...”
6	בטיולים, הטלפון צריך לשבת בתרמיל כמעט כל הזמן ← טענה; הטבע הוא חוויה של כל החושים, והמסך גונב את רובם ← נימוק / ראייה; אבל אני רוצה לזכור! בלי תמונות זה כאילו לא קרה ← טענת נגד; המוח צריך הפסקה ← נימוק / ראייה; ומה אם נלך לאיבוד? הטלפון הוא המפה והדרך להזעיק עזרה ← טענת נגד; שווה לשמור את הרגעים האלה, ולא רק בגלריה ← מסקנה
7	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
8	ב. דבר שנכפה עלינו ואין לנו ברירה לגביו
9	ב. מסקנה ותוצאה
10	א. ליצור תמונה חושית שמזכירה לקורא למה הטיול שווה את המאמץ





כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט



מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?



בוחנים בעין ביקורתית

האם הנימוקים משכנעים? מה חסר?



מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה עמדת?

בזמן הטקסט



מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.



עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?



ממפים את הטיעון

טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומסקנה. שימו לב למילות קישור.

לפני הטקסט



מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?



קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?



מזהים סוגה ומטרה

טור, כתבה, מאמר טיעון? מה הכותב/ת רוצה להשיג?

מקרא סימונים בעיפרון



מתחבר אליי



מפתיע אותי



לא הבנתי



משפט חשוב



מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?





כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי



מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים



צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים
ומבנה



שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט טיעוני

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
נוסטלגית	מתוך געגוע לימים של פעם	
ארכיון	אוסף גדול של חומרים שנשמרו ותועדו	
גזירה	דבר שנכפה עלינו ואי אפשר לשנות	
פשרה	הסכמה באמצע הדרך בין שתי עמדות	
להזעיק עזרה	לקרוא בדחיפות למישהו שיבוא לעזור	





סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂



המעמקים

מעבר לשורות

- האם הטיעון משכנע? למה?
- מה טענת הנגד החזקה ביותר?
- מה עמדת המנומקת?
- איך זה מתחבר לחברה שלנו?

השאלה שלי: 📝

יוצאים לשביל: טיולים
חט"ע 📖



צלילה

בין השורות

- מה תפקיד הפסקה בטקסט?
- איזה יחס לוגי יוצרת מילת הקישור?
- מה המטרה של הכותב/ת?
- מה פירוש הביטוי בהקשר?

השאלה שלי: 📝

יוצאים לשביל: טיולים
חט"ע 📖



פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 📝

יוצאים לשביל: טיולים
חט"ע 📖





כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

מִתּוֹךְ גַּעְגּוֹעַ לִימִים שֶׁל פֶּעַם	נוֹסְטָלְגִית
אוֹסֵף גָּדוֹל שֶׁל חוֹמְרִים שֶׁנִּשְׁמְרוּ וְתוֹעֵדוֹ	אֲרֵכִיוֹן
דָּבָר שֶׁנִּכְפַּה עֲלֵינוּ וְאִי אֶפְשָׁר לִשְׁנוֹת	גִּזִּירָה
הַסְכְּמָה בְּאִמְצַע הַדֶּרֶךְ בֵּין שְׁתֵּי עֲמָדוֹת	פְּשָׁרָה
לִקְרֹא בְּדַחִיפּוֹת לְמִישָׁהוּ שִׁיבּוֹא לַעֲזֹר	לְהַזְעִיק עֲזָרָה
נִיגוּד אוֹ הַסְתִּיּוּגוֹת	אוֹלָם
הוֹסָפָה וְהַעֲצָמָה	יִתְרָה מִזּוֹ
מִסְקָנָה וְתוֹצָאָה	לְפִיכָךְ





הטקסט · טקסט טיעוני

הטלפון נשאר בתרמיל

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט טיעוני. היזכרו בטיול האחרון שלכם: מתי הוצאתם את הטלפון, ולמה? לפי הכותרת 'הטלפון נשאר בתרמיל', מה לדעתכם יטען הכותב?

הניחוש שלי:

מילון קטן

נוסטלגית

מתוך געגוע לימים של פעם

ארכיון

אוסף גדול של חומרים שנשמרו ותועדו

גזירה

דבר שנכפה עלינו ואי אפשר לשנות

פשרה

הסכמה באמצע הדרך בין שתי עמדות

להזעיק עזרה

לקרוא בדחיפות למישהו שיבוא לעזור

הערות שלי

1 בכל טיול שנתי יש רגע שבו עשרות תלמידים ותלמידות עומדים מול נוף עוצר נשימה, ומסתכלים עליו דרך מסך קטן. אני רוצה לטעון כאן טענה ברורה: בטיולים, הטלפון צריך לשבת בתרמיל כמעט כל הזמן, ולצאת רק לצורך אמיתי. אין זו קריאה נוסטלגית לחזור לדור של פעם, אלא הזמנה לחוות את הטיול במלואו.

2 הנימוק הראשון: הטבע הוא חוויה של כל החושים, והמסך גונב את רובם. טיול אינו רק תמונה. הוא ריח של אדמה אחרי גשם ראשון, צליל של מים בנחל, ורוח שמשנה את הטמפרטורה על העור. אולם מי שמצלמים כל פינה עסוקים בתיעוד הרגע ולא בחוויה שלו, ובסוף הטיול נשאר בידיהם ארכיון של נופים שלא באמת ראו.

3 הנימוק השני נוגע לחברים. שעות הליכה ארוכות יוצרות שיחות שלא קורות בשום מקום אחר: בבית הספר אין זמן, ובהודעות אין סבלנות. כשהטלפונים פתוחים, השיחה נקטעת כל שתי דקות בגלל צילום, עדכון או בדיקת הודעות. יתרה מזו, הליכה משותפת בלי מסכים היא כמעט המקום האחרון שבו בני נוער מדברים זמן רצוף, ודווקא משום כך היא יקרה כל כך.

4 והנימוק השלישי: המוח צריך הפסקה. מחקרים רבים מצביעים על קשר בין זמן מסך רב לבין קשיי ריכוז ושינה פחות טובה. טיול הוא הזדמנות נדירה לתת למוח יום שלם של 'מצב טיסה'. אף על פי שיום אחד בלי הודעות לא ישנה את החיים, הוא מוכיח לנו שאנחנו מסוגלים, ושהמסך הוא בחירה ולא גזירה.

● **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

5 אני כבר שומע את התגובה: 'אבל אני רוצה לזכור! בלי תמונות זה כאילו לא קרה'. נכון שתמונה היא מזכרת יפה, ולכן הפשרה שלי היא שעת צילום מוסכמת: עשרים דקות בעצירה היפה ביותר, שבהן כולם מצלמים כמה שרוצים, ואחר כך המכשירים חוזרים לתרמיל. כך לא מוותרים על הזיכרון, אבל גם לא מחליפים את החוויה בתיעוד שלה.

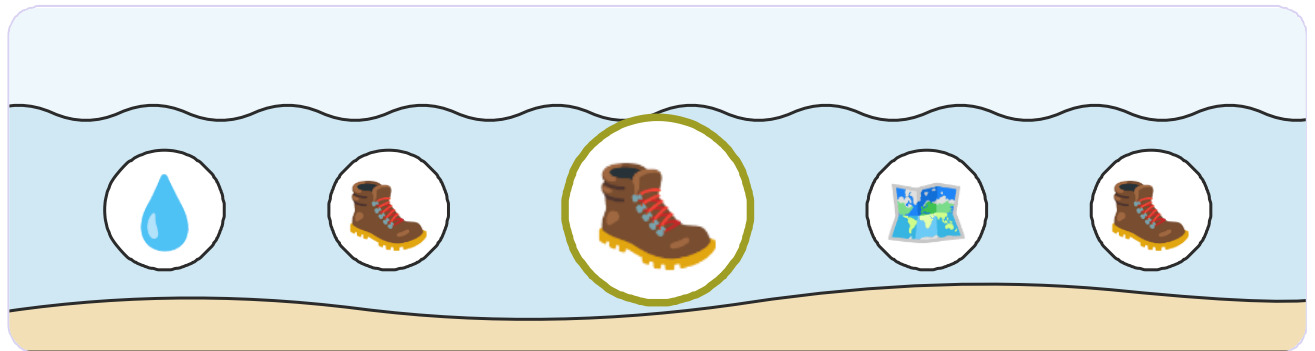




הטלפון נשאר בתרמיל (המשך)

6 טענה רצינית יותר היא טענת הבטיחות: 'ומה אם נלך לאיבוד? הטלפון הוא המפה והדרך להזעיק עזרה'. הטענה נכונה בחלקה, משום שמפה בטלפון ואפליקציית ניווט הן כלים מצוינים. אולם דווקא בגלל זה הטלפון צריך להישאר בתרמיל: מכשיר שמצלם ומשדר כל היום מגיע לפסגה עם סוללה ריקה. יתרה מזו, בעומק נחל או בין צוקים לא תמיד יש קליטה. לפיכך הטלפון אינו נכבה אלא נשמר, טעון ובתרמיל, לשעת הצורך. לצידו נמצאות מפה מנייר, ההקפדה ללכת בשביל המסומן ובקבוצה, ובוגר אחראי שיוודע מראש מה המסלול.

7 טיול הוא אחד המקומות הבודדים שבהם העולם מציע לנו גודל אמיתי: הרים, שקיעות, שקט. המסך, בגודלו הקבוע ובאורו המהבהב, מכווץ הכול לגודל של כף יד. שבוע אחרי הטיול כבר לא נזכור מה ראינו אצל אחרים, אבל נזכור מי הלך לידנו, על מה דיברנו ואיך הרגשנו כשהגענו לפסגה. על כן, בטיול הבא תנו לטלפון לנוח בתרמיל. שווה לשמור את הרגעים האלה, ולא רק בגלריה.





שאלות לפי עומק • חט"ע

הטלפון נשאר בתרמיל

שם:

חלק א' - שחייה על פני השטח

נתחיל בפני המים: אתרו בטקסט את המידע ואת הפרטים החשובים.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מהי מטרתו העיקרית של הכותב?

- א. לשכנע שבטיולים הטלפון צריך להישאר בתרמיל כמעט כל הזמן
- ב. להודיע שהטיול השנתי מתבטל
- ג. לשכנע לאסור טלפונים בכל בית הספר

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה תפקידה של הפסקה החמישית בטקסט?

- א. להציג נימוק נוסף התומך בטענה
- ב. להציג טענת נגד ולהשיב עליה בהצעת פשרה
- ג. לסכם את הטקסט ולחזור על הטענה

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

3

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
הכותב מציע שעת צילום מוסכמת של עשרים דקות בעצירה היפה ביותר.	☐	☐
לפי הכותב, יש לכבות את הטלפון לגמרי לאורך כל הטיול.	☐	☐
הכותב מתאר את טענת הבטיחות כטענה רצינית יותר מטענת הזיכרון.	☐	☐
לדברי הכותב, יום אחד בלי הודעות ישנה את החיים.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

4

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

למשל

לפיכך

יתרה מזו

אולם

מחסן מילים:

1. _____ מי שמצלמים כל פינה עסוקים בתיעוד הרגע ולא בחוויה שלו.
2. _____, הליכה משותפת בלי מסכים היא כמעט המקום האחרון שבו בני נוער מדברים זמן רצוף.
3. _____ הטלפון אינו נכבה אלא נשמר, טעון ובתרמיל, לשעת הצורך.





שאלות לפי עומק • חט"ע

הטלפון נשאר בתרמיל (המשך)

שם:

חלק ב' - צלילה



עכשיו צוללים: נבחן את מבנה הטיעון, את מילות הקישור ואת ההיגיון שמחבר ביניהם.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

5

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו מנוסחת הטענה המרכזית של הכותב.
- סמנו בירוק את שתי טענות הנגד, ובכחול את התשובה של הכותב לכל אחת מהן.
- סמנו בקו את המשפט שבו הכותב מציג את הפשרה שהוא מציע.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

6

מיינו את המשפטים מהטקסט לפי התפקיד שלהם בטיעון. (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	טענה	נימוק / ראיה	טענת נגד	מסקנה
בטיולים, הטלפון צריך לשבת בתרמיל כמעט כל הזמן	☐	☐	☐	☐
הטבע הוא חוויה של כל החושים, והמסך גונב את רובם	☐	☐	☐	☐
אבל אני רוצה לזכור! בלי תמונות זה כאילו לא קרה	☐	☐	☐	☐
המוח צריך הפסקה	☐	☐	☐	☐
ומה אם נלך לאיבוד? הטלפון הוא המפה והדרך להזעיק עזרה	☐	☐	☐	☐
שווה לשמור את הרגעים האלה, ולא רק בגלריה	☐	☐	☐	☐

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

7

מתחו קו בין מילת הקישור לבין היחס הלוגי שהיא מביעה

א. מסקנה ותוצאה	●	1. אולם	●
ב. ניגוד או הסתייגות	●	2. יתרה מזו	●
ג. ויתור: למרות זאת	●	3. לפיכך	●
ד. הוספה והעצמה	●	4. אף על פי ש...	●





שאלות לפי עומק • חט"ע

הטלפון נשאר בתרמיל (המשך)

שם:

משמעות ביטוי

צלילה • בין השורות

8

בפסקה הרביעית כתוב: 'המסך הוא בחירה ולא גזירה'. מה פירוש המילה 'גזירה' בהקשר הזה?

א. חיתוך של נייר במספריים

ב. דבר שנכפה עלינו ואין לנו ברירה לגביו

ג. מילה שנוצרת ממילה אחרת

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

9

בפסקה השישית כתוב: 'לפיכך הטלפון אינו נכבה אלא נשמר'. איזה יחס לוגי מביעה המילה 'לפיכך'?

א. ניגוד

ב. מסקנה ותוצאה

ג. הוספה

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

10

מהו תפקיד השלישייה 'הרים, שקיעות, שקט' בפסקת הסיום?

א. ליצור תמונה חושית שמזכירה לקורא למה הטיול שווה את המאמץ

ב. להראות שהכותב מכיר היטב גיאוגרפיה

ג. להציג טענת נגד אחרונה

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

11

הסבירו כיצד פסקת הסיום מתקשרת לפסקת הפתיחה, ומה תרומת הקשר הזה לשכנוע הקורא. ביססו את דבריכם על הטקסט.

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

12

הכותב מגדיר את טענת הבטיחות 'טענה רצינית יותר'. הסבירו כיצד הוא מפריך אותה, וחוו דעתכם: האם ההפרכה משכנעת? נמקו.





שאלות לפי עומק • חט"ע

הטלפון נשאר בתרמיל (המשך)

שם:

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

13

מלאו את הטבלה: לכל אחד משלושת הנימוקים כתבו את עיקרו ודוגמה או ביסוס מהטקסט.

נימוק	עיקר הנימוק במילים שלכם	דוגמה או ביסוס מהטקסט

חלק ג' - מעמקים

במעמקים תביעו עמדה אישית, תנסחו טיעון משלכם ותתחברו לנושא מתוך החוויה שלכם.



העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

14

מה יונתן יכול לחשוב או לעשות כדי להירגע ולהיות נוכח בטיול? היעזרו בטקסט.

מקרה לבחינה: שעה בלי מסך

בטיול השנתי הקבוצה של יונתן, תלמיד י"א, החליטה להשאיר את הטלפונים בתרמיל עד הפסגה. אחרי חצי שעה של הליכה יונתן מרגיש מתח, ידו נשלחת שוב ושוב לתרמיל, והוא משוכנע שהוא מפספס משהו חשוב.





שאלות לפי עומק • חט"ע

הטלפון נשאר בתרמיל (המשך)

שם:

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

15

כתבו טקסט טיעוני של 8-10 שורות בנושא: 'האם יש מצבים שבהם הטלפון דווקא מעמיק את החוויה בטיול?'. הכותב טוען שהמסך 'מכווץ הכול לגודל של כף יד'. הסכימו איתו או חלקו עליו. דרישות המבנה: פתיחה עם טענה ברורה, שני נימוקים לפחות עם דוגמאות, טענת נגד הוגנת והפרכה שלה, ופסקת סיום עם מסקנה. השתמשו לפחות בשלוש מילות קישור שונות (למשל: אולם, יתרה מזו, לפיכך, אף על פי ש..., משום ש...) וכתבו במשלב רשמי. אפשרות נוספת: בחרו את הנימוק שהכי שכנע אתכם, או את זה שהכי פחות שכנע, וכתבו נגדו נימוק חזק, כאילו אתם בצד השני של הוויכוח.

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

16

חבר/ה בקבוצה שלכם לחוץ/ה מאוד מההחלטה להשאיר את הטלפון בתרמיל. כתבו דיאלוג קצר שבו אתם מסייעים לו/ה על פי עקרונות מעש"ה: מחויבות ('אני כאן איתך'), עידוד למשימה קטנה, שאלות שמפעילות חשיבה, והבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו, מה הלאה).





שאלות לפי עומק • חט"ע

הטלפון נשאר בתרמיל (המשך)

שם:

שיח בכיתה

המעמקים • מעבר לשורות

17

מעגל שיח

- נועה לא התגאתה כשהצילה את המצב. למה הדרך שבה נוהגים ברגע משבר, ברוגע, בשפה מכבדת ועם תוכנית, חשובה לא פחות מהידע?
- 'לא מה עוד אפשר לקחת, אלא במה לא אוכל לוותר'. איך השאלה הזאת יכולה לעזור לנו גם מחוץ לטיול, למשל באריזה לחופשה, בתכנון יום לימודים או בבחירת תחביבים?
- האם אתם מסכימים עם הפשרה של 'שעת צילום מוסכמת'? איזה כלל טלפון הייתם מציעים לטיול השנתי שלכם, ולמה?
- העיקרון 'אל תשאירו עקבות' נוגע לטבע. איפה עוד אפשר ליישם אותו, למשל בכיתה, בחדר או ברשת חברתית, ואיך?

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

18

חלקו את המסגרת לשניים: בצד אחד שרטטו את הפסגה כפי שהיא נראית דרך מסך בגודל כף יד, ובצד השני כפי שחווים אותה בכל החושים (ריח, צליל, רוח).





בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת לזהות בטקסט טיעוני טענה, נימוקים, טענות נגד והפרכה.
			אני יודע/ת להסביר את תפקידן של מילות קישור כמו 'לפיכך' ו'יתרה מזו'.
			אני יכול/ה לנסח הפרכה הוגנת לטענת נגד ולהציע פשרה.



יוצאים לשביל: טיולים • חט"ע

כרטיס יציאה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

1. איזה נימוק של הכותב החזק ביותר בעיניכם, ולמה?

2. כתבו משפט אחד עם 'אף על פי ש...' על טלפון בטיול.

3. מה ההבדל בין 'לתעד רגע' לבין 'לחוות רגע'? הסבירו במשפט אחד.

כמה נהנית מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו





בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • יוצאים לשביל: טיולים • חוברת תלמיד לחט"ע 🤿

